

Holmön den 8 april 2010

RAPPORT FRÅN MÖTE MED LANDSHÖVDINGEN DEN 7 APRIL 2010

Mötet med landshövding, Chris Heister och hennes medarbetare: Marika Linder, Mikael Bergström, Gunilla Hedman och Percy Gustavsson från Länsstyrelsen, gick planenligt av stapeln igår kl. 1000.

Holmön representerades av tio presentatörer (vilka presenteras nedan) plus tre åhörare, Peter Tornberg hade inte möjlighet att ställa upp, skotertrafik hindrade honom.

Landshövdingen hälsade oss alla välkomna till Länsstyrelsen och presenterade Länsstyrelsens medarbetare. Därefter överlämnades ordet till Thorbjörn, Holmöns Infrastrukturgrupp, som tackade för att vi fått möjlighet till mötet om Holmöns transporter. Så följde presentation och bakgrund av samtliga deltagare, avslutades med Stellan Lundberg, som utsetts till opartisk moderator för mötet.

Elisabeth Johansson från UMEVA.

Ansvarig för sophantering i Umeå kommun, även informatör om vattenfrågor på ön. Hon beskriver Holmöns sophantering som mycket speciell, med särskilda transportbehållare för att rymmas på färjan. Hela hanteringen är tungarbetad, maskinkrävande och mycket kostsam. Dessutom finns det många olycksrisker i arbetet med behållarna. Slamtömning löser man nu med att spola slammet i speciella gropar, då dessa torkar upp, samlar man ihop resterna och transporterar iland dom. Sopsorteringsstationen på Holmön är i drift, där större behållare sedan transporteras med färjan. Grovsopor är idag ett stort problem när inte den gamla färjan "Ring" kan transportera dessa. UMEVA kommer under 2010 att bekosta en vattenledning ut till ön för att få bättre tillgång till vatten. Ledningarna kommer vid behov att renoveras.

Elisabeth vill gärna få till ett system på Holmön som passar in i Umeå kommuns normala sop- och slambilslösningar, för att klara det behövs en bilfärja som klarar samtliga dessa transporter.

Jörgen Bergh, Norra Skogsägarna.

Har under de senaste åren jobbat med skogsavverkningar på Holmön. Han bedömer skogskvalitén bra på öarna, med en tillväxt i snitt på 3,5cbm/ha. Arealen är också stor, vilket gör det möjligt att få ekonomi i skogsavverkningarna. En tillbakablick på senaste avverkningen beskriver han som en "våldtäkt" på skogen. Stora volymer tas ut samtidigt, de måste iland så snart som möjligt. Eftersom inga lämpliga hamnar finns är man i stort sett tvungna att lasta pråmen i Byviken. Man måste avverka vid fel tid på året, med maximala skador i skog och på vägar. Nästan inga pråmar finns att tillgå, vilket gör att bogserpriset skjuter i höjden. Långa vägar att skota, från Thorbjörns skifte vid Storfjärden, klarade en skotare 3 lass på 8 timmar. Ekonomin blir lidande för alla parter. En större bilfärja löser alla problem, kan man sedan kombinera den med skogsvägar i samarbete med vindkraften blir läget optimalt. Skogsmaskiner tas ut med färjan, småskalig gallring kan utföras. En fulllastad timmerbil går tillbaka. Man kan avverka vid rätt tidpunkter på året, för att minimera skador på vägar och natur.

Lena Egnell, skolan och HUF.

Lena informerade oss om skolans läge idag, man har totalt 6 elever, från 5 år och uppåt. Skolan läggs i malpåse till sommaren, med möjlighet att upplivas om behovet ökar. Hon belyste de problem som barnen får genom att börja pendla, turlistan måste vara anpassad så att barnen kommer

2.

hem snarast. Kapaciteten får inte vara sådan att barnen måste vänta om svävare/färjan är fullastad, utan de måste få gå före andra resenärer. Holmöborna jobbar hårt för att öka inflyttningen, där berörde Lena behov av tomter, bostäder och en bättre turlista som klarar att få en pendlande befolkning till jobbet kl. 0700 i Umeå. Det gäller även att finna bostäder för turisterna sommartid, inventering pågår för närvarande. Komforten på färjan efterlystes, nuvarande Helena Elisabeth, rör sig väldigt mycket i dåligt väder, vilket har skrämmt många resenärer från Holmön. Den nya färjan skall vara kundvänlig, och resan får inte ta för lång tid, max 30 minuter. Vi måste öppna Holmön för en bred invandring, när nu Umeå siktar på 200.000 invånare siktar vi på 190 personer i vår senaste 10års plan. En större isbrytande bilfärja med rätt turlista, bättre kapacitet än dagens, handikappvänlig, allergiutrymmen och bättre slingringsdämpning, kräver Lena.

Johan Nyberg, ägare till Panget.

Johan tillsammans med sin bror Christopher satsar hårt på renovering och att vinterbona restaurangen. Satsning på turister har redan börjat i större skala, även den internationella turism har ökat kraftigt. Han redovisar att besökstalet har ökat till 10.000 personer under 2009, affärerna går med plus på en 70 dagars säsong. Till årets säsong siktar bröderna med 13.000 gäster, och att utöka säsongen. Turistnäringen kräver en färja med rejäl kapacitet, av både människor, matvaror, dricka och packning. Cyklar hyr man ut, men många dagresenärer tar även med sin egen. När det nya transportmedlet kommer, måste det vara en färja som rör sig lungt i vattnet, oavsett väder, för att inte skrämna turisterna. En framtida prislista för färjeresan får inte ligga för högt, det skrämmer många besökare. Planerna är att även öppna naturskyddsområdet för besök i lite större skala. Turlista, kapacitet och bekväm överfart är viktiga kriterier för sjöovana besökare. En färja som inte kan frakta mer än 59 resenärer, är för oss en omöjlighet, då måste vi omgående avveckla vår verksamhet på ön.

Lena Tegnér, Stora Fjäderäggs vandrarhem.

Lena med maken Ulf samt 2 skeppare driver STF's vandrarhem, i gamla fyrvaktarbostäder, på Stora Fjäderägg. Det finns ytterligare två vandrarhem på Holmön. För att komma till St. Fjäderägg åker man först färja till Holmön sedan med slupen till destinationen. Resan med slupen uppskattas av massor av besökare, tillsammans med vandrarhemmet på denna speciella ö, gör konceptet mycket attraktivt. Lena och Ulf kan härbärga 16 gäster samtidigt. Gästerna ökar för varje säsong och har vunnit attraktiva priser för vandrarhem. Lena betonar vikten av att logistiken fungerar så att gästerna kan åka tillsammans hela vägen. Är det ett större gäng, slupen tar 12 passagerare, så anlitar man lokala motorbåtar som tar ut alla samtidigt. Holmöfärjan måste ha rejäl kapacitet och prislistan för överfarten får inte bli för hög.

Bo-Gunnar Pettersson, affärsansvarig för Holmöns Affär.

Affären är sedan några år ägd av konsumenterna. BG informerar oss att leveranserna med nuvarande färjan fungerar relativt bra utifrån färjans möjligheter och personalens hjälpsamhet. Begränsat lastutrymme sommartid och ingen möjlighet till obruten kylkedja innebär ibland problem för affärens varor. Sommartid brukar affärens lastbil följa färjan för att hämta varor en gång i veckan, vilket minskar utrymmet på lastdäck för besökarna. Med stöd av Länsstyrelsen planeras en ny affär i Byviken, arbetet har påbörjats och beräknas färdigställas under 2010. En modern bilfärja välkomnas eftersom man idag har stora bekymmer med framförallt bränsletransporter. När den nya färjan sätts in, finns planer på ett specialbyggd släp som kan lasta minst 8 rullvagnar, där kylkedjan inte bryts. Under byggnationen av den nya affären skulle betongbilar och andra byggtransporter effektivisera byggnationen.

Erika Persson, representant för Holmöns ungdomar.

Erika berättade att hennes släktled går flera hundra år tillbaka i tiden på Holmön. Ungdomsverksamheten ute på ön är mycket aktiv, med bl.a. samkväm på HUGO, Holmöns ungdomsgård, ungdomsaftnar på museét. Ungdomarna är aktiva med försäljning vid olika evenemang ute på ön, då framförallt sommartid. Flera har arbetat på affären och äldreboendet. Hon berättar även att tongångarna bland de unga är mycket positiv vad gäller framtiden, men att rätt typ av färja och turlista, som fungerar året runt är en självklarhet. Hennes uppfattning är att många skulle tänka sig flytta ut om transporterna möjliggjorde pendling till Sverige och arbete på landsidan.

Elise Tegström, representant för Holmöns äldre.

För 19 år sedan möjliggjorde ett köp av en fastighet, som blev till salu, bildandet av Holmöns äldreboende, "Kaplångården". På Kaplangården finns det plats för 7 äldre. Umeå kommun bidrog aktivt till bildandet. Många är de Holmöbor som fått åldras i sin hemmiljö. Kaplangården är idag Holmöns största arbetsgivare med 4 anställda. Kaplangården har presenterats i TV, som ett mycket attraktivt alternativ på äldreboende.

Tommy Norgren, representant för vindkraften.

Tommy berättar att företaget, "Slitevind", som han representerar, planerar sätta upp vindsnurror ute på ön. Holmön anses mycket lämplig för vindkraft, eftersom det blåser mycket. Detta sker i samarbete med markägarna på ön. För närvarande pågår en större fågelinventering och till sommaren beräknas en vindmätarmast att byggas. Han välkomnar samarbete med skogsindustrin för byggandet av en lämplig hamn, där material till kraftverken kan tas emot och lagras. Hamnen kan i framtiden användas av skogsföretag. Byvikens hamn är inte möjlig att nyttja för denna typ av verksamhet. Vindkraften och skogsindustrin kommer även att dra nytta av varandra vid byggandet av vägar runt om i naturen. Tommy informerar oss att antalet årsarbetsplatser, när vindsnurrorna är uppe, kommer att uppgå till 2-4. Man ser helst att de anställda bor på ön. En större bilfärja kommer att vara ett måste i framtiden eftersom servicefordon, tyngre maskiner och material kommer att behöva transporteras båda vägar.

Olle Nygren, entreprenör på Holmön.

Informerar oss att vår bonde, Peter Tornberg, inte kunde närvara vid mötet. Olle informerar oss att Peter är beroende av mycket transporter av foder till sin besättning och olika andra hjälpmedel till jordbruket. Han transporterar även djur båda vägar. Djurtransportfordon behöver transport på färjan, vilket gör att en färja för rullande transporter är ett måste.

Thorbjörn Lindberg, Holmöns Infrastrukturgrupp.

Gruppen har bildats baserat på de synpunkter som kommer fram i ovan presentationer. Holmöborna är mycket positiva till att bevara Holmön som ett året runt bebott samhälle, vill öka inflyttning och verksamheterna som nämnts. För att det skall bli möjligt måste samhället ge Holmöborna möjlighet att med rätt transportmedel färdas över västra Kvarken året runt, med rätt turlista, under alla förhållanden. Holmön finns inte med i den allmänna utvecklingsplanen vilket inte är bra. Färjerederiet, Trafikverkets arbetsförslag, en gammal uttjänt inomskärsbyggd färja, som man nu jobbat med i 13 månader, tillsammans med en nyinköpt svävare, är inte en lösning som klarar

4.

Holmöns framtid. Det gäller både Miljö, Kapacitet, Turer, Självständighet, Isbrytning och Komfort. Framförallt är det en mycket kostbar lösning. Att en svävare skall klara Holmötrafiken under 100 dagar årligen, innebär i sig själv ett dråpslag mot Holmöns funktion som ett modernt samhälle. Var skall sopor förvaras så lång tid, hur skall handikappade ta sig ut, var skall allergiker åka, hundar hur klarar de svävartransporten, får Holmöbor förtur, vem räddar resenärerna om svävaren får haveri halvvägs, det finns hur många frågor som helst som visar på otillräckligheten av de föreslagna transportmedlen. Ovan presentationer visar entydigt att Holmöbornas eget förslag på en nybyggd bil- och passagerarfärja är det enda förslag som kan fungera, både ekonomiskt och att bevara Holmön med året runt boende människor.

Landshövdingen i Västerbotten, Chris Heister.

Informerar oss att hon med stort intresse tagit del av vår presentation. Hon har inte själv besökt ön men planerar ett besök under våren. Länsstyrelsen står fast vid sitt åtagande att satsa 5 miljoner i det framtida transportmedlet till Holmön, Länsstyrelsen stöder dessutom den planerade affären på ön och andra projekt som finns och kommer i framtiden. Hon ser fram emot ett lagarbete för att främja Holmön och Holmöns utveckling, i vilket hon även välkomnar Umeå kommun. Chris anser att man bör förmå Färjerederiet att presentera en tidplan när arbetet med projekteringen av den gamla färjan och ombyggnaden av densamma beräknas vara färdigställt.

Moderatorn Stellan Lundberg.

Avslutade vår presentation och hoppades att deltagarna funnit presentationen intressant och att detta möte skall vara början på ett fördjupat lagarbete för Holmöns utveckling och framtid.

Vid pennan

Thorbjörn Lindberg
Holmöns Infrastrukturgrupp